

Research Paper

Explaining a Framework for Expanding Support for the Development of Rural Tourism Based on the Integration of Social Exchange and Place Image Theories (Case Study: Villages in the Wetland Areas of the Khuzestan Province)

Omid M. Ghoochani¹, *Mansour Ghanian², Bahman Khosravipour³, John C. Crotts⁴

1. PhD. Student, Department of Agricultural Extension and Education, Faculty of Agriculture Engineering and Rural Development, Agricultural Sciences and Natural Resources University of Khuzestan, Ahvaz, Iran.

2. Associate Professor, Department of Agricultural Extension and Education, Faculty of Agriculture Engineering and Rural Development, Agricultural Sciences and Natural Resources University of Khuzestan, Ahvaz, Iran.

3. Professor, Department of Agricultural Extension and Education, Faculty of Agriculture Engineering and Rural Development, Agricultural Sciences and Natural Resources University of Khuzestan. Ahvaz, Iran.

4. Professor, Department of Hospitality and Tourism Management. School of Business, College of Charleston, South Carolina, USA.

Citation: M. Ghoochani, O., Ghanian, M., Khosravipour, B., & C. Crotts, J. (2019). [Explaining a Framework for Expanding Support for the Development of Rural Tourism Based on the Integration of Social Exchange and Place Image Theories (Case Study: Villages in the Wetland Areas of the Khuzestan Province) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 10(3), 452-469, <http://dx.doi.org/10.22059/jrur.2019.276214.1332>

doi: <http://dx.doi.org/10.22059/jrur.2019.276214.1332>

Received: 16 Feb. 2019

Accepted: 25 June 2019

ABSTRACT

This study aimed to explain factors affecting the support of tourism development among the residents of wetland areas of the *Khuzestan* province, focusing on the development of a conceptual framework based on the social exchange and place image theories. The research instrument was a researcher-made questionnaire which its reliability was confirmed using composite reliability, as well as Cronbach's alpha coefficient, and its validity was confirmed in three ways: content, construct, and discriminant. The statistical population of this study was the households living in the villages located in the four wetland areas of *Khuzestan* province, namely Shadegan, Miangaran, Bamedeh, and Hoor Al Azim. Using a stratified sampling method, we selected 316 households. The collected data were analyzed by SPSS and AMOS software. The results showed that the framework developed in this study based on social exchange theory and place image was able to fit the data well identify more variables affecting the support of tourism development among the residents of *Khuzestan* wetlands. Among the variables of the theoretical framework, the awareness and place image had an effect on the perception of socio-cultural impacts, and the perception of the socio-cultural effects had an influence on the residents' attitude toward tourism development and also support for tourism development in the *Khuzestan* wetlands.

Key words:

Place Image, Rural tourism, Attitude, Support for tourism development, *Khuzestan* wetlands

Copyright © 2019, Journal of Rural Research. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-noncommercial 4.0 International License which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

Extended Abstract**1. Introduction**

T

ourism is one of the few sectors that can be suitable for the development of remote and far areas, provided that tour-

ists have sufficient access to these areas. Rural settlements have the capacity to develop tourism activities due to their location and essential tourism attraction elements, such as natural landscapes, ancient monuments, climatic variations, social customs, and traditions, etc. Besides, a significant part of tourism activities in the world is based on the enjoyment of nature. Nature-based tourism is one

*** Corresponding Author:**

Mansour Ghanian, PhD

Address: Iran, Khuzestan, Ahvaz, Agricultural Sciences and Natural Resources University of Khuzestan.

Tel: +98 (61) 36522425

E-mail: m_ghanian@asnrukh.ac.ir

of the indispensable components of tourism activities. Of the natural attractions is wetland areas. Wetlands are one of the most diverse and productive ecosystems of the world that are very important to its ecological health. All the shallow waters of the world's wetlands are rich in biodiversity, with a variety of plants, animals, and microorganisms that are coined as 'bio supermarkets.' The value of wetlands is generally grouped into three categories: wildlife habitat and aquatic plants; basis environmental quality; and their economic, social, and cultural benefits. Among the functions mentioned above, wetlands can serve as tourist attractions due to their natural beauty and diversity of flora and fauna. But among the various types of tourism, rural tourism in the wetland areas is not well considered during the planning for tourism management. In this regard, a few studies have been conducted around the world on the tourism development in wetland areas in general and local residents' support towards tourism development in the wetland areas specifically. Most of these studies have mainly been published in recent years, indicating a shift in the perspective and attention of researchers towards this issue. Therefore, this study aimed to explain the affecting factors on the support of tourism development among the local residents in wetland areas of the *Khuzestan* province, focusing on the development of a conceptual framework based on the social exchange theory.

2. Methodology

A correlational analysis was conducted to address the main goal of the present study. The research instrument was a researcher-made questionnaire which its reliability was confirmed using composite reliability, as well as Cronbach's alpha coefficient, and its validity was confirmed in three ways: content, construct, and discriminant. The researcher-made questionnaire was divided into eight parts, i.e., demographic characteristics, awareness of tourism, place image, environmental impacts of tourism, economic impacts of tourism, socio-cultural impacts of tourism, attitudes towards tourism development, and support for tourism development. The statistical population of this study was the households living in the villages in the four wetland areas of *Khuzestan* province, namely Shadegan, Miangan, Bamedeh and Hor Al Azim). Among them, 316 households were selected using a stratified sampling method with proportional allocation. Data collected from the questionnaires were analyzed using SPSS and AMOS software.

3. Results

The results showed that the residents' awareness and place images influence the perception of the socio-cultural impacts of tourism. Moreover, the economic impacts of tourism are influenced by the residents' awareness and place image. Economic and environmental impacts of tourism have not a significant influence on the attitude of the residents towards tourism development. Also, the results showed that the perception of the socio-cultural effects of tourism affects the residents' attitude toward tourism development and residents' support for tourism development as well.

4. Discussion

The results showed that this study has successfully developed a detailed framework based on social exchange theory and identified a more significant number of variables effecting in support of residents towards tourism development. The results of the study showed that place image through the perception of socio-cultural effects of tourism has an impact on residents' support for tourism development. Residents who have a more positive place image are more likely to have a more positive perception of the socio-cultural effects of tourism. Therefore, they are more likely to declare their place of residence as a tourist destination and support the financing of tourism development in the region. Besides, the results of the study provide evidence that there is an indirect relationship between the perceived place image, attitudes towards tourism development as well as support for tourism development.

5. Conclusion

According to the results of the study, it should be noted that tourism development should not be considered as the main goal of tourism planners, and it is also necessary to consider it as a tool for the development of societies. Also, it can be concluded that residents' awareness of tourism has a central role in the sustainable management of the tourism sector. Accordingly, the residents' awareness of tourism plays a central role in the sustainable governance of the tourism sector. Therefore, planners should not overlook the role of training and education in this field. The local residents should also be aware of the positive features of their place of life, as it will lead to residents support the development of tourism more and encourages them to introduce their place of residence to potential tourists. The environmental effects of tourism have not been tangible for residents to the extent that they change their attitude towards tourism development. The environmental impacts of tourism will be noticeable in the long term and the more development of tourism or mass tourism.

Acknowledgments

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Conflict of Interest

The authors declared no conflicts of interest

تبیین چارچوبی جهت بسط حمایت از توسعه گردشگری روستایی بر اساس تلفیق نظریه‌های تبادل اجتماعی و تصویر مکان (مورد مطالعه نواحی تالابی استان خوزستان)

امید مهربان قوچانی^۱، منصور غنیان^۲، بهمن خسروی پور^۳، جان. سی کراتز^۴

- ۱- دانشجوی دکتری، گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده مهندسی زراعی و عمران روستایی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، اهواز، ایران.
- ۲- دانشیار، گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده مهندسی زراعی و عمران روستایی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، اهواز، ایران.
- ۳- استاده، گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده مهندسی زراعی و عمران روستایی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، اهواز، ایران.
- ۴- استاده، گروه مدیریت گردشگری، دانشکده کسب و کار، کالج چارلستون، کارولینای جنوبی، آمریکا.

حکیده

تاریخ دریافت: ۲۷ بهمن ۱۳۹۷

تاریخ پذیرش: ۰۴ تیر ۱۳۹۸

این مطالعه با هدف تبیین عوامل اثرگذار بر حمایت از توسعه گردشگری در میان ساکنین روستاهای حوزه تالاب‌های استان خوزستان با تمرکز بر توسعه چارچوبی مفهومی بر پایه نظریه تبادل اجتماعی و تصویر مکان انجام شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این مطالعه پرسشنامه‌های محقق ساخت بود که پایایی آن با استفاده از پایایی ترکیبی و همچنین محاسبه آلفای کرونباخ و روایی آن به سه شیوه صوری، سازهای و تشخیصی تأیید گردید. جامعه آماری در این مطالعه، خانوارهای ساکن در روستاهای حوزه چهار تالاب گردشگری استان خوزستان (شادگان، میانگران، بامدز و هورالعظیم) بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نمونه‌ای به حجم ۳۱۶ خانوار از میان آن‌ها انتخاب و به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای SPSS و AMOS بهره گرفته شد. نتایج نشان داد که چارچوب توسعه یافته در این مطالعه بر مبنای نظریه تبادل اجتماعی و تصویر مکان توانسته است بر ارزش مناسبی با داده‌ها ایجاد نموده و تعداد بیشتری از متغیرهای مؤثر بر حمایت از توسعه گردشگری در میان ساکنین روستاهای حوزه تالاب‌های استان خوزستان را شناسایی نماید. از میان متغیرهای مؤثر شناسایی شده در چارچوب مفهومی مذکور، متغیرهای آگاهی و تصویر مکان بر ادراک آثار اجتماعی-فرهنگی گردشگری و ادراک آثار اجتماعی-فرهنگی گردشگری، بر نگرش نسبت به توسعه گردشگری و حمایت از توسعه گردشگری در میان ساکنین روستاهای حوزه تالاب‌های استان خوزستان تالاب تأثیرگذار بود.

کلیدواژه‌ها:

تصویر مکان، گردشگری روستایی، نگرش، حمایت از توسعه گردشگری، تالاب‌های استان خوزستان

مقدمه

مدون به‌طوری که آن جامعه رضایت کامل داشته باشند، بسیار تعیین‌کننده است (Aligholizade Firoozjani et al., 2014; Ghanian et al., 2017). بنابراین، موفقیت هر پروژه گردشگری مستلزم شناخت و درک کیفیت حمایت جامعه میزبان است و امروزه مطالعات مختلفی تلاش دارند تا وضعیت حمایت ساکنین نسبت به توسعه گردشگری و همچنین عوامل مؤثر بر آن را شناسایی کنند (مراجعه شود به: Aligholi Firoozjani et al., 2010; Khosrojerdi and Nuripoor, 2016; Gholizade Firoozjani et al., 2015; Muresan et al., 2016).

علاوه بر این، بخش بسیار مهمی از فعالیت‌های گردشگری در دنیا مبتنی بر بهره‌مند شدن از طبیعت است (Varmazyari et al., 2017). یکی از انواع این جاذبه‌های طبیعی، تالاب‌ها با اهمیت‌های چندجانبه گردشگری هستند (Lee, 2009; Ghanian et al., 2017). این عرصه‌های طبیعی از جمله مناظر زیبایی هستند که اگر در

سکونتگاه‌های روستایی، به لحاظ موقعیت مکانی و داشتن عناصر مهم جذب گردشگر، مانند مناظر طبیعی، آثار باستانی، تنوع اقلیمی، آداب و سنن اجتماعی و غیره ظرفیت مناسبی برای توسعه فعالیت‌های گردشگری دارند (Saghayy & Javanbakht, 2012) و بر این اساس گردشگری روستایی می‌تواند بخش عمده‌ای از مشکلات اقتصادی نواحی روستایی کشور را -همچون بیکاری و فقر- مرتفع سازد (Ghanian, 2010; Ghanian et al., 2014). با این وجود اگرچه گردشگری یک فعالیت مبتنی بر منابع است و به خدمات ارائه شده و جاذبه‌های دیدنی بستگی دارد، اما توسعه موفقیت‌آمیز آن تا حد زیادی مستلزم میهمان‌نوازی و استقبال از سوی جامعه محلی و میزبان دارد (Zhang et al., 2016)، لذا حمایت و مشارکت جامعه میزبان، در زمینه مدیریت مقصد گردشگری و دستیابی به یک برنامه‌ریزی

* نویسنده مسئول:

دکتر منصور غنیان

نشانی: خوزستان، اهواز، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان.

تلفن: ۳۶۵۲۲۴۲۵ (۶۱) ۹۸+

پست الکترونیکی: m_ghanian@asnruk.ac.ir

نسبت به توسعه گردشگری است (Prayag et al., 2013). نظریه تبادل اجتماعی، بیان می‌کند که افراد زمانی تمایل به مشارکت در تبادل را خواهند داشت که انتظار دستیابی به منافع بدون هزینه‌های غیرقابل قبول، داشته باشند (Ap, 1992). در رابطه با گردشگری، نگرش ساکنین محلی بر اساس ارزشیابی آن‌ها از گردشگری «با توجه به منافع و هزینه‌های مورد انتظار آن‌ها در قبال خدماتی که فراهم کرده‌اند»، شکل می‌گیرد (Ap, 1992, P.669). اگر اثرات مثبت درک شده (منافع) وزن بیشتری نسبت به پیامدهای منفی بالقوه (هزینه‌ها) داشته باشد، ساکنین محلی با احتمال بیشتری از فرایند توسعه گردشگری حمایت خواهند کرد (Dyer et al., 2007; Gursoy et al., 2010; Ko and Stewart, 2002; Lee, 2013). بنابراین، ادراک ساکنین محلی از آثار گردشگری در موفقیت توسعه گردشگری و مدیریت آن بسیار حائز اهمیت است (McGehee and Andereck, 2004; Andriotis and Vaughan, 2003).

نگرش ساکنین در مطالعات گردشگری متعددی در مناطق مختلف جهان مورد بررسی قرار گرفته است (Gursoy et al., 2002). از منظر روان‌شناسی، نگرش به‌عنوان گرایشی در خصوص ارزشیابی افراد، مسائل و دیگر چیزها به شکلی خاص تعریف می‌شود (Peters et al., 2018). بر اساس مطالعاتی که در زمینه گردشگری انجام شده است، می‌توان این‌گونه استنباط کرد که ادراک از آثار اجتماعی، اقتصادی و محیط‌زیستی گردشگری بر نگرش ساکنین نسبت به توسعه گردشگری اثرگذار خواهد بود (Vargas-Sánchez et al., 2011; Tosun, 2002; Ap, 1992; Ko and Stewart, 2002). در این راستا مطالعات توسان^۴ (۲۰۰۲)، لیو^۵ (۱۹۸۶)، پردو^۶ و همکاران (۱۹۸۷)، بلیسل و هوی^۷ (۱۹۸۰) و ویور و لاوتون^۸ (۲۰۱۳) بیان داشتند که ادراک آثار اقتصادی گردشگری بر نگرش ساکنین نسبت به توسعه گردشگری اثرگذار است. همچنین مطالعات بریزر^۹ و همکاران (۲۰۱۱) و کالتنبورن^{۱۰} (۱۹۹۸) نشان دادند که ارزیابی ادراک آثار زیست‌محیطی گردشگری بسیار حائز اهمیت است و در این راستا مطالعات آندرک^{۱۱} و همکاران (۲۰۰۵)، پردو و همکاران (۱۹۸۷)، وارگس سانچز^{۱۲} و همکاران (۲۰۱۱) و هال و لیو^{۱۳} (۲۰۰۹) تأثیر ادراک آثار محیط‌زیستی گردشگری بر نگرش ساکنین را تأیید کردند. علاوه بر این، مطالعات آندرک و همکاران (۲۰۰۵)، لنگفورد^{۱۴} (۱۹۹۴)، پردو و همکاران (۱۹۸۷) و

جهت توسعه گردشگری به نحوی مناسب برنامه‌ریزی و مدیریت شوند؛ می‌توانند خالق یا محرک یک فرایند توسعه برای حصول به پایداری توسعه در اجتماعات محلی اطراف آنکه از گذشته به علت وجود شرایط مناسب در این مناطق تشکیل شده‌اند، و اکوسیستم‌های آبی و تالابی گردند. با این وجود، در میان انواع گردشگری و بخش‌های مختلف آن، یکی از بخش‌هایی که در جریان برنامه‌ریزی مدیریت گردشگری آن‌چنان که باید بدان توجه نشده است، گردشگری روستایی حوزه تالاب‌هاست. در این راستا مطالعات اندکی در سراسر جهان در رابطه با گردشگری تالاب‌ها به‌صورت عام و تبیین میزان حمایت ساکنین محلی به‌صورت خاص انجام شده است که عمدتاً نیز در سال‌های اخیر بوده و نشان از تغییر دیدگاه و توجه بیشتر محققان نسبت به این موضوع است. به‌عنوان مثال ژانگ و لی^۱ (۲۰۱۲) مطالعه‌ای با عنوان «مدل‌سازی معادلات ساختاری نیت مشارکت ساکنین در اکوتوریسم؛ مورد مطالعه جامعه تالابی» انجام دادند. نتایج این مطالعه که در کشور چین انجام شده است، نشان داد که دانش ساکنین محلی نسبت به توسعه گردشگری، بر نگرش آن‌ها نسبت به اکوتوریسم تأثیرگذار است. خوشکام و همکاران (۲۰۱۶) مطالعه‌ای با عنوان «آثار اجتماعی اقتصادی توسعه گردشگری تالاب انزلی» انجام دادند. نتایج این مطالعه نشان داد که میان درک آثار توسعه گردشگری و نگرش ساکنین منطقه نسبت به توسعه گردشگری تالاب انزلی ارتباط مثبتی وجود دارد. همچنین نگارش^۲ و همکاران (۲۰۱۴) مطالعه‌ای با عنوان «امکان‌سنجی توسعه گردشگری تالاب‌های پلدختر بر اساس مدل تحلیلی SWOT» انجام دادند و در این مطالعه از دیدگاه صاحب‌نظران ۲۱ نقطه قوت و فرصت و همچنین ۲۷ نقطه ضعف و تهدید توسعه گردشگری تالاب‌های پلدختر شناسایی شد. با این وجود، مستندات نشان می‌دهد که تا کنون چارچوبی مدون و جامع جهت تبیین حمایت ساکنین از گردشگری روستایی حوزه تالاب‌ها، تدوین نشده است. لذا این مطالعه در پی آن است که ضمن ارائه چارچوبی جهت ارزیابی حمایت ساکنین از گردشگری روستایی در حوزه تالاب‌ها بر اساس نظریه‌های تصویر مکان و تبادل اجتماعی، آن را در حوزه تالاب‌های استان خوزستان مورد آزمون قرار داده و عوامل مؤثر بر حمایت ساکنین روستاهای حوزه تالاب‌های این استان را تبیین نماید.

مروری بر ادبیات موضوع

نظریه‌های تبادل اجتماعی و تصویر مکان

نظریه تبادل اجتماعی^۱ یکی از پرکاربردترین و پذیرفته‌شده‌ترین چارچوب‌های مورد استفاده در زمینه تبیین واکنش ساکنین

1. Zhang and Lee
2. Negaresh
3. Social Exchange Theory

4. Tosun
5. Liu
6. Perdue
7. Belisle and Hoy
8. Weaver and Lawton
9. Brasier
10. Kaltenborn
11. Andereck
12. Vargas-Sanchez
13. Hall and Lew
14. Lankford

می‌نمایند و در فعالیت‌های مرتبط با گردشگری در سطح منطقه مشارکت دارند. مطالعات دیگر از قبیل سو^{۱۷} و همکاران (۲۰۰۴) و لیزن^{۱۸} (۲۰۰۱) نیز به تأثیر غیرمستقیم تصویر مکان بر حمایت از توسعه گردشگری اشاره کرده‌اند. در این راستا فرضیه زیر در این مطالعه بررسی شده است:

۵- تصویر مکان ساکنین دارای تأثیری مثبت بر حمایت آن‌ها از توسعه گردشگری است.

نانکو و رامینکسون^{۱۹} (۲۰۱۲) در مطالعه خود تلاش نمودند تا ارتباطات ساختاری میان تصویر مکان ساکنین، ادراک آن‌ها نسبت به آثار گردشگری و حمایت از توسعه گردشگری را تبیین نمایند. این مطالعه نشان داد که هرچه ساکنین تصویر مثبت‌تری از مکان داشته باشند، با احتمال بیشتری اثرات گردشگری را مطلوب ارزیابی می‌کنند. این موضوع همچنین در مطالعات روان‌شناسی محیط‌زیست و برنامه‌ریزی شهری نیز که بیان می‌کنند ادراک ساکنین از مکانشان، بر ارزشیابی آن‌ها از اثرات پروژه‌های توسعه‌ای اثر می‌گذارد، هم‌راستا است (Devine- Wright and Howes, 2010). در این راستا فرض می‌شود که هرچه ساکنین تصویر مثبت‌تری (منفی‌تری) از مکان خود داشته باشند، با احتمال بیشتری (کمتری) آثار مثبت برای گردشگری بر خواهند شمرد. به‌طور خاص فرضیات زیر در این مطالعه بررسی خواهد شد:

۶- تصویر مکان دارای تأثیری مثبت بر ادراک ساکنین از آثار اقتصادی گردشگری است.

۷- تصویر مکان دارای تأثیری مثبت بر ادراک ساکنین از آثار اجتماعی-فرهنگی گردشگری است.

۸- تصویر مکان دارای تأثیری مثبت بر درک ساکنین از آثار محیط‌زیستی گردشگری است.

از دیگر عواملی که می‌تواند بر ادراک آثار گردشگری از سوی ساکنین تأثیرگذار باشد و در مطالعات گردشگری نیز بررسی شده، آگاهی جامعه محلی نسبت به توسعه گردشگری است. دیویس^{۲۰} و همکاران (۱۹۸۸) در مطالعه خود نشان دادند که آگاهی ساکنین نسبت به گردشگری می‌تواند پیش‌بینی‌کننده نگرش آن‌ها نسبت به توسعه گردشگری باشد. در همین راستا لنگفورد و هاوارد^{۲۱} (۱۹۹۴) نشان دادند که آگاهی بر ادراک آثار گردشگری از سوی ساکنین مؤثر است و نیز نتایج همین مطالعه بیانگر ارتباطی غیرمستقیم میان آگاهی و حمایت از توسعه گردشگری بود. در این زمینه می‌توان این‌گونه نتیجه‌گیری کرد

توسان (۲۰۰۲) نشان دادند که ادراک آثار اجتماعی - فرهنگی گردشگری بر نگرش ساکنین نسبت به توسعه گردشگری اثرگذار است. در این راستا این مطالعه نیز بر مبنای نظریه تبادل اجتماعی، این موضوع را مفروض خود قرار می‌دهد که اگر ساکنین ادراک مثبت‌تری (منفی‌تری) از آثار مترتب بر توسعه گردشگری داشته باشند، با نگرش مثبت‌تری (منفی‌تری) از آن حمایت خواهند کرد. در این راستا به‌طور ویژه فرضیات زیر ارائه شده است:

۱- ادراک آثار اقتصادی گردشگری دارای تأثیری مثبت بر نگرش ساکنین نسبت به توسعه گردشگری است.

۲- ادراک آثار محیط‌زیستی گردشگری دارای تأثیری مثبت بر نگرش ساکنین نسبت به توسعه گردشگری است.

۳- ادراک آثار اجتماعی - فرهنگی گردشگری دارای تأثیری مثبت بر نگرش ساکنین نسبت به توسعه گردشگری است.

علاوه بر آن، در راستای حمایت از توسعه گردشگری و انجام اقدامات حمایت‌گرایانه، نگرش می‌تواند عاملی اثرگذار باشد. در این راستا این مطالعه بر این باور است که هرچه افراد دارای نگرش مثبت‌تری نسبت به توسعه گردشگری باشند، حمایت بیشتری نیز از گردشگری خواهند کرد که به‌صورت فرضیه زیر بیان شده است:

۴- نگرش ساکنین نسبت به توسعه گردشگری دارای تأثیری مثبت بر حمایت آن‌ها از توسعه گردشگری است.

باتوجه به اینکه افراد در زمینه توسعه گردشگری واکنشی یکسان را بروز نمی‌دهند، مطالعات متعددی تلاش نمودند تا چارچوب نظریه تبادل اجتماعی را جهت شناسایی بهتر عوامل مؤثر بر ادراک و حمایت ساکنین نسبت به توسعه گردشگری بسط دهند (Gursoy et al., 2010; Nunkoo and Ramkissoon, 2012). در این رابطه امروزه توجه بسیار زیادی به مفهوم تصویر مکان^{۱۵} می‌شود. به‌طور عمومی این مفهوم یک مؤلفه ذهنی است که بر مبنای جریان اطلاعات نسبت به یک مکان و انتخاب احساسی این اطلاعات شکل می‌گیرد (Echtner and Ritchie, 2003). بنابراین تصویر مکان، یکی دیگر از عوامل کلیدی تأثیرگذار بر حمایت ساکنین از توسعه گردشگری است که به ویژگی‌های خاص مکان توجه دارد.

اشکرودر^{۱۶} (۱۹۹۶) در مطالعه‌ای که در داکوتای شمالی به‌عنوان یک مقصد گردشگری انجام شده، نشان داد ساکنینی که تصویر مثبت‌تری از مکان خود دارند، حمایت بیشتری از هزینه‌کرد دولت در زمینه توسعه گردشگری می‌کنند، داکوتای شمالی را به‌عنوان یک مکان برای بازدید به دیگران معرفی

17. Hsu

18. Leisen

19. Nunkoo and Raminksoon

20. Davis

21. Lankford & Howard

15. Place image

16. Schroeder

حمل‌ونقل همانند فرودگاه قرار دارد، آب آن شیرین است و وسعت آن حدود ۴۰۰۰ هکتار برآورد می‌شود. در تصویر شماره ۲، موقعیت قرارگیری این تالاب‌ها در سطح استان خوزستان قابل مشاهده است.

روش‌شناسی تحقیق

هدف این مطالعه تبیین چارچوبی جهت‌ارزیابی حمایت‌ساکنین از گردشگری روستایی در حوزه تالاب‌ها بر اساس نظریه‌های تصویر مکان و تبادل اجتماعی و همچنین شناسایی عوامل مؤثر بر حمایت از توسعه گردشگری در میان ساکنین روستاهای حوزه تالاب‌های استان خوزستان بود. روش تحقیق این مطالعه از نوع توصیفی-پیمایشی است. جامعه آماری در این مطالعه، خانوارهای ساکن در روستاهای حوزه چهار تالاب گردشگری استان خوزستان (شادگان، میانگران، بامدژ و هورالعظیم) هستند. با توجه به هدف اصلی مطالعه یعنی سنجش عوامل مؤثر بر حمایت ساکنین از گردشگری روستایی در حوزه تالاب‌های استان خوزستان، روستاهایی به‌عنوان جامعه آماری انتخاب شدند که در حریم تالاب قرار داشته و از مزایا و آب آن به‌صورت مستقیم بهره‌مند بوده و امکان دسترسی گردشگران به آن‌ها ساده باشد و یا در مسیر جاده‌های اصلی منتهی به تالاب‌های مورد مطالعه باشند (درمجموع ۳۴ روستا انتخاب شدند- موقعیت قرارگیری روستاها در تصویر شماره ۲ قابل مشاهده است). ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این مطالعه، پرسشنامه محقق-ساخت بود که بر اساس چارچوب نظری تحقیق طراحی شد. این پرسشنامه از ۸ قسمت مجزا تشکیل شده که بخش اول به اطلاعات و ویژگی‌های فردی و حرفه‌ای پاسخگویان اختصاص داده شد و سایر بخش‌ها مؤلفه‌های مربوط به چارچوب نظری تحقیق را ارزیابی می‌نمود که گویه‌های آن در قالب طیف لیکرت پنج‌قسمتی (خیلی کم تا خیلی زیاد) مطرح شدند. روایی صوری پرسشنامه توسط پنلی از متخصصان موضوعی (اعضای هیئت‌علمی گروه ترویج و آموزش کشاورزی) و پایایی آن به‌وسیله انجام مطالعه‌ی پیش‌آزمایش تعیین ضریب آلفای کرونباخ تأیید شد. همچنین پیش از انجام آزمون‌های اصلی مطالعه، ضریب چولگی و کشیدگی تمامی گویه‌ها بررسی شد و هیچ‌یک از معیار ± 2 تجاوز نکرد که نشان از نرمال بودن داده‌های گردآوری‌شده مربوط به هر یک از گویه‌ها داشت. علاوه بر این به‌منظور اطمینان از نرمال بودن داده‌ها، از آزمون کولموگروف استفاده شد که نتایج نشان از توزیع برابر و عدم معنی‌داری آزمون کولموگروف داشت. مقادیر ضریب چولگی و کشیدگی مربوط به هر یک از گویه‌ها، سطح معنی‌داری آزمون کولموگروف و همچنین مقدار آلفای کرونباخ هر مؤلفه در جدول شماره ۱ قابل مشاهده است.

که ساکنین با آگاهی بالاتر، در خصوص آثار گردشگری دقت نظر بیشتری خواهند داشت (Andereck et al., 2005). بنابراین می‌توان فرضیات زیر را بیان کرد:

۹- آگاهی ساکنین نسبت به گردشگری دارای تأثیری مثبت بر ادراک آثار اقتصادی گردشگری است.

۱۰- آگاهی ساکنین نسبت به گردشگری دارای تأثیری مثبت بر ادراک آثار اجتماعی-فرهنگی گردشگری است.

۱۱- آگاهی ساکنین نسبت به گردشگری دارای تأثیری مثبت بر ادراک آثار محیط‌زیستی گردشگری است.

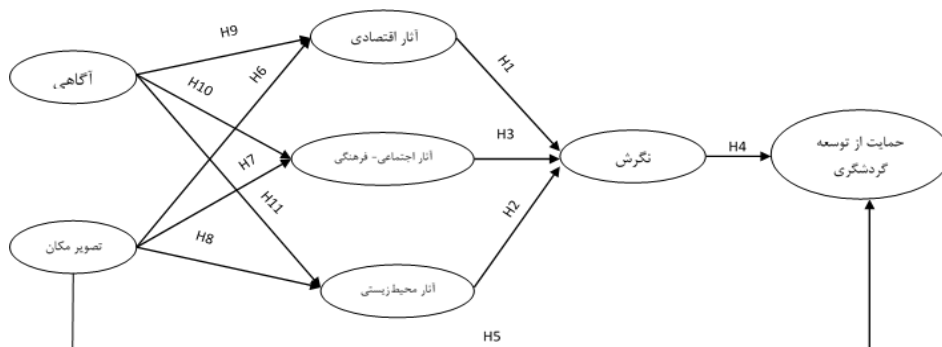
با توجه به موارد مذکور در فوق، چارچوب نظری مطالعه حاضر به‌صورت تصویر شماره ۱ قابل مشاهده است.

منطقه مورد مطالعه

استان خوزستان در جنوب باختری ایران واقع شده و از جاذبه‌های گردشگری در زمینه‌های طبیعی، تاریخی، معماری، اجتماعی و فرهنگی برخوردار است. در استان خوزستان چهار تالاب به نام‌های هورالعظیم، بامدژ، میانگران و شادگان وجود دارد.

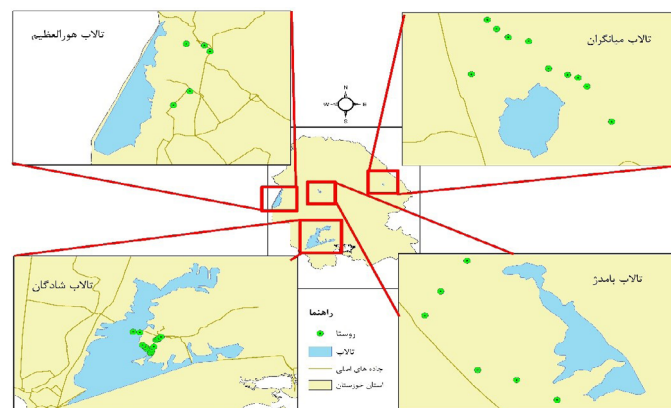
هریک از چهار تالاب موجود در استان خوزستان دارای ویژگی‌های منحصر به فردی است که می‌تواند زمینه‌ساز توسعه گردشگری در منطقه باشد و در ادامه به برخی از آن‌ها اشاره شده است. بزرگ‌ترین تالاب بین‌المللی ایران یعنی تالاب شادگان یکی از مهم‌ترین و ارزشمندترین تالاب‌های کشور و حتی جهان است. وسعت تالاب، طبیعی بودن آن، غنای بالای گونه‌های گیاهی، جانوری و زیستگاه‌های آن، ارزش فوق‌العاده‌ی آن را برای این تالاب به ارمغان آورده است؛ علاوه بر این، شرایط کالبدی روستاها و سبک زندگی مردم در اطراف این تالاب نیز زمینه‌ساز توسعه گردشگری در سطح منطقه است، در این میان می‌توان به روستای سراخیه معروف به ونیز ایران اشاره کرد. تالاب دیگر استان خوزستان، تالاب میانگران نوروزی در جنوب غربی کوهپایه زاگرس و در فاصله یک و نیم کیلومتری شهر ایذه واقع شده است. این تالاب به‌طور میانگین ۲۵۰۰ هکتار وسعت دارد و علاوه بر جاذبه‌های طبیعی، دارای آثار باستانی نیز است که از جمله آن‌ها می‌توان به نقوش برجسته کول فرح در شرق شهرستان ایذه، قلعه گزدم واقع در هونگ بامیروند یا تنگ نوروزی روستای خنگ اژدر و غیره اشاره نمود.

تالاب هورالعظیم نیز یکی از بزرگ‌ترین تالاب‌های ایران است که در مرز ایران و عراق واقع شده و حدود یک‌سوم این تالاب در ایران و مابقی آن در کشور عراق قرار دارد و از دیدگاه منابع جانوری و گیاهی بسیار غنی است. تالاب بامدژ در شمال غربی اهواز واقع شده و یکی از تالاب‌های دائمی استان خوزستان است. این تالاب در کمترین فاصله نسبت به مرکز استان و امکانات

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

تصویر ۱. چارچوب نظری تحقیق و فرضیات مطرح‌شده. منبع: یافته‌های مطالعه حاضر، ۱۳۹۸

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

تصویر ۲. موقعیت قرارگیری تالاب‌های استان خوزستان و روستاهای مورد مطالعه. منبع: یافته‌های مطالعه حاضر، ۱۳۹۸

جدول ۱. ضرایب آلفای کرونباخ محاسبه‌شده، ضرایب چولگی و کشیدگی و گویه‌های پرسشنامه.

نام مؤلفه	منبع	ضریب آلفای کرونباخ	سطح معنی‌داری آزمون کولموگروف	ضریب چولگی	ضریب کشیدگی	کد گویه	گویه‌ها
آگاهی	Nunkoo and So, (2016); Stockton, (2011)	۰/۸۶	۰/۱۷	۰/۲۴۹	۰/۸۹۷	AW1	من در خصوص گردشگرانی که وارد منطقه می‌شوند، اطلاعات دارم.
				۰/۱۴۸	۱/۲۱	AW2	من نسبت به نقش مدیریتی دولت در توسعه گردشگری اطلاع دارم.
				۰/۳۰۶	۰/۹۹۸	AW3	من اطلاعات اقتصادی زیادی در خصوص توسعه گردشگری پایدار دارم.
				۰/۷۷۴	۰/۳۸۷	AW4	من اطلاعات فرهنگی زیادی در خصوص توسعه گردشگری پایدار دارم.
				۰/۹۵۲	۰/۲۳۱	AW5	من اطلاعات زیست‌محیطی زیادی در خصوص توسعه گردشگری پایدار دارم.
تصور مکان	Styliadis et al., (2014); Styliadis et al., (2016); Styliadis et al., (2017)	۰/۷۹	۰/۲۱	۱/۷۷	۱/۴۵	PI1	مردم این روستا قابل اعتماد هستند.
				۱/۴۴	۱/۳۸	PI2	در صورت ایجاد شرایط اضطرار برای من، مردم این روستا مشتاقانه کمک خواهند کرد.
				۰/۷۸۲	۰/۲۹۶	PI3	محیط این روستا از نظر من زیباست.
				۱/۱۷	۰/۹۲۹	PI4	در این روستا جو ارتباطی صمیمانه‌ای میان ساکنان برقرار است.
				۰/۹۰۱	۰/۳۲۵	PI5	من هنگامی که در خانه تنها هستم، نسبت به هرگونه جرم و جنایت احساس امنیت می‌کنم.
				۰/۹۲۰	۰/۲۴۲	PI6	مسئولین مدیریت روستا به خوبی وظایف خود را انجام می‌دهند.

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های مطالعه حاضر، ۱۳۹۸

ادامه جدول ۱. ضرایب آلفای کرونیباخ محاسبه‌شده، ضرایب چولگی و کشیدگی و گویه‌های پرسشنامه.

نام مؤلفه	منبع	ضریب آلفای کرونیباخ	سطح معنی‌داری آزمون کولموگروف	ضریب چولگی	ضریب کشیدگی	کد گویه	گویه‌ها
آثار اقتصادی	Blešić et al., (2014); Muresan et al., (2016)	۰/۷۵	۰/۱۲	۰/۸۷۲	۰/۰۷۱	EC1	صنعت گردشگری نقش مهمی در اقتصاد این منطقه ایفا می‌کند.
				۰/۸۶۱	۰/۱۷۰	EC2	از نظر من، مزایای اقتصادی گردشگری بیشتر از پیامدهای منفی آن است.
				۰/۷۳۲	۰/۳۵۰	EC3	گردشگری در جامعه، منجر به بهبود کیفیت زندگی مردم شده است.
				۰/۱۰۳	۰/۵۰۵	SC1	توسعه گردشگری در این منطقه می‌تواند فرصت‌های شغلی بیشتری برای مردم محلی ایجاد کند.
آثار اجتماعی-فرهنگی	Blešić et al., (2014); Muresan et al., (2016)	۰/۷۳	۰/۱۸	۰/۳۶۶	۰/۱۰۵	SC2	کیفیت خدمات عمومی به خاطر گردشگری در این منطقه بهبود یافته است.
				۰/۵۸۰	۰/۵۹۸	SC3	به خاطر حضور گردشگران، من فرصت‌های تفریحی بیشتری در اختیار دارم.
				۰/۶۴۰	۰/۴۵۶	SC4	فرصت‌های خرید در نتیجه حضور گردشگران در این منطقه بهتر شده است.
				۰/۹۵۱	۰/۳۳۰	EN1	برنامه‌ریزی بلندمدت مسئولان شهرستانی می‌تواند آثار منفی گردشگری بر محیط‌زیست را کنترل کند.
آثار محیط‌زیستی	Blešić et al., (2014); Muresan et al., (2016)	۰/۷۰	۰/۲۸	۰/۲۰۹	۰/۱۱۳	EN2	گردشگری تأثیر منفی بر روی محیط‌زیست منطقه داشته است.
				۰/۳۹۱	۰/۱۰۲	EN3	مناطق تفریحی در اطراف تالاب به خاطر حضور گردشگران بسیار شلوغ می‌شود.
				۰/۹۱۸	۰/۴۶۳	AT1	گردشگری تالاب باید بر مبنای استفاده و حفاظت از طبیعت و فرهنگ منطقه باشد.
نگرش	Zhang and Lei, (2012)	۰/۷۴	۰/۰۹	۰/۱۰۷	۱/۱۴	AT2	گردشگری تالاب نباید خللی در زیستگاه گیاهان و جانوران منطقه ایجاد کند.
				۰/۱۰۵	۱/۰۴	AT3	توسعه گردشگری تالاب باید متمرکز بر آموزش محیط‌زیستی باشد.
				۰/۱۰۷	۰/۵۱۱	AT4	گردشگری تالاب منجر به ارتقای آگاهی محیط‌زیستی در عموم مردم می‌شود.
				۰/۹۴۵	۱/۰۶	AT5	گردشگری تالاب باید در گروه‌های کوچک انجام شود.
				۰/۸۷۰	۰/۲۸۱	AT6	گردشگری تالاب در بازه‌های زمانی مهم (مانند فصل جفت‌گیری) باید محدود باشد.
				۰/۱۰۶	۰/۸۳۳	SU1	از نظر من توسعه گردشگری باید به‌صورت فعالانه در این روستا ادامه پیدا کند.
حمایت از توسعه گردشگری	Hana-fiah et al., (2013); Styliadis et al., (2014); Meimand et al., (2017)	۰/۸۳	۰/۲۵	۰/۱۰۶	۰/۹۵۱	SU2	من از گردشگری حمایت می‌کنم و دوست دارم ببینم که گردشگری در این روستا رونق پیدا کرده است.
				۰/۸۵۰	۰/۵۵۱	SU3	از نظر من، این روستا باید به‌عنوان روستای هدف گردشگری شناخته شود.
				۰/۱۱۹	۱/۰۵	SU4	من از توسعه گردشگری در سطح منطقه تالاب کاملاً حمایت می‌کنم.

به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای SPSS و AMOS بهره گرفته شد.

یافته‌ها

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخگویان در جدول شماره ۳ قابل مشاهده است. همان‌گونه که نتایج جدول نشان می‌دهد از مجموع پاسخگویان مطالعه، تعداد ۳۹ نفر (۱۲/۳ درصد) از پاسخگویان زن و تعداد ۲۷۷ نفر (۸۷/۷ درصد) مرد بودند. همچنین از نظر وضعیت تأهل پاسخگویان و آخرین مدرک تحصیلی آن‌ها، بیشترین فراوانی به ترتیب مربوط به پاسخگویان متأهل با فراوانی ۲۵۳ نفر (۸۲/۴ درصد) و مدرک تحصیلی ابتدایی با فراوانی ۶۴ نفر (۲۱/۱ درصد) بود. همچنین یافته‌ها نشان داد که میانگین سنی پاسخگویان ۴۱/۶۶ سال و با کمیته ۲۰ سال و بیشینه ۹۲ سال است.

علاوه بر این، شاخص‌های روایی همگرا و واگرا نیز نشان از صحت مدل اندازه‌گیری این مطالعه داشت. روش نمونه‌گیری در این مطالعه، طبقه‌ای با انتساب متناسب بود که بر این اساس، از میان جامعه آماری این مطالعه که تعداد ۳۷۳۰ خانوار روستایی را تشکیل می‌داد، نمونه‌ای به حجم ۳۰۰ خانوار بر اساس جدول کرجسی و مورگان (۱۹۷۰) و با تمرکز بر اطلاعات موجود در مراکز خدمات کشاورزی مناطق به‌صورت تصادفی انتخاب شد. به‌منظور افزایش دقت و توزیع کافی نمونه‌ها در روستاهای اطراف هر تالاب، تعداد نمونه به ۳۵۰ خانوار افزایش یافت که در نهایت ۳۱۶ پرسشنامه صحیح و قابل استفاده جمع‌آوری شد. در جدول شماره ۲، حجم طبقات جامعه، نمونه آماری تعیین شده و تعداد پرسشنامه صحیح گردآوری شده، قابل مشاهده است. داده‌برداری این مطالعه در ماه‌های بهمن و اسفند سال ۱۳۹۷ انجام پذیرفت و پرسشنامه‌های محقق ساخت این مطالعه توسط محقق و به‌صورت چهره به چهره با تمامی پاسخگویان تکمیل گردید.

جدول ۲. حجم طبقات جامعه و نمونه آماری مطالعه.

تالاب	جامعه آماری	نمونه آماری تعیین شده	تعداد پرسشنامه جمع‌آوری شده
شادگان	۱۹۳۵	۱۵۶	۱۴۴
میانگران	۶۶۰	۵۳	۵۵
بامدژ	۱۸۴	۷۶	۸۰
هورالعظیم	۹۵۱	۱۵	۳۷
مجموع	۳۷۳۰	۳۰۰	۳۱۶

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های مطالعه حاضر، ۱۳۹۸

جدول ۳. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخگویان.

ویژگی جمعیت‌شناختی	طبقه	فراوانی	درصد معتبر
جنسیت	مرد	۲۷۷	۸۷/۷
	زن	۳۹	۱۲/۳
وضعیت تأهل	مجرد	۵۴	۱۷/۶
	متأهل	۲۵۳	۸۲/۴
	بی‌پاسخ	۹	-
	بی‌سواد	۴۲	۱۳/۹
مدرک تحصیلی	ابتدایی	۶۴	۲۱/۱
	راهنمایی	۵۷	۱۸/۸
	دیپلم	۵۵	۱۸/۲
	فوق دیپلم	۳۳	۱۰/۹
	کارشناسی	۵۰	۱۶/۵
	کارشناسی ارشد	۲	۰/۷
	بی‌پاسخ	۱۲	-

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های مطالعه حاضر، ۱۳۹۸

نظری مطالعه، شاخص‌های پایایی مرکب^{۳۱}، متوسط واریانس استخراجی^{۳۲}، حداکثر واریانس مشترک^{۳۳} و متوسط واریانس مشترک^{۳۴} محاسبه شد. نتایج جدول شماره ۵ نشان می‌دهد که برای هر متغیر (AVE) $CR > 0/5$ و $AVE > 0/5$ است و در نتیجه متغیرها از روایی همگرا برخوردارند. علاوه بر این، باتوجه به اینکه برای هر متغیر $MSV < AVE$ و $ASV < AVE$ است، روایی واگرایی متغیرها نیز مطلوب است. علاوه بر این، مقدار بار عاملی تمامی گویه‌ها بایستی بزرگ‌تر از $0/5$ و معنی‌دار باشند که نشان‌دهنده ارتباط قوی میان گویه‌های اندازه‌گیری شده و متغیر مربوطه است (Hair et al, 2010) که در این مطالعه نیز بنا بر آنچه در جدول شماره ۵ مشاهده می‌شود، مقدار بار عاملی تمامی گویه‌ها بزرگ‌تر از $0/5$ است.

به‌منظور آزمون مدل ساختاری ارائه‌شده در چارچوب نظری مطالعه از آزمون تحلیل مسیر استفاده شد. همان‌گونه که در جدول شماره ۶ قابل مشاهده است، مقدار آماره‌های کای اسکوئر $2/64$ و کای اسکوئر اصلاح‌شده $2/88$ است که این شاخص در وضعیت مطلوبی قرار دارد. شاخص‌های دیگر مورد استفاده در این مطالعه شاخص برازش تطبیقی (CFI)، شاخص توکر لوپس (TLI)، شاخص برازش مطلوب (GFI) و شاخص برازش افزایشی (IFI) است که مقادیر بالاتر از $0/9$ را کسب کرده‌اند و همگی نشان از برازش بسیار خوب مدل با داده‌ها دارد. شاخص ریشه دوم میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) نیز نشان از برازش خوب مدل با داده‌ها دارد. در کل می‌توان این‌گونه برداشت نمود که داده‌ها با مدل برازش قابل قبولی داشته‌اند و می‌توان از صحت مدل ساختاری مطالعه اطمینان حاصل نمود.

31. Composite Reliability

32. Average Variance Extracted (AVE)

33. Maximum Shared Variance (MSV)

34. Average Shared Squared Variance (ASV)

به‌منظور تبیین صحت وضعیت سنجش سازه‌ها به‌وسیله گویه‌های پرسشنامه، از تحلیل عاملی تأییدی^{۳۲} استفاده گردید. همان‌گونه که در جدول شماره ۴ مشاهده می‌شود مقدار آماره‌های کای اسکوئر و کای اسکوئر اصلاح‌شده به ترتیب $1181/33$ و $2/83$ است، که این میزان بنا بر توصیه اشکرایبر^{۳۳} و همکاران (۲۰۰۶) در وضعیت مطلوبی قرار دارد. شاخص‌های دیگر مورد استفاده در این مطالعه شاخص برازش تطبیقی^{۳۴}، شاخص توکر لوپس^{۳۵}، شاخص برازش هنجارشده^{۳۶} و شاخص برازش افزایشی^{۳۷} است که بنا بر پیشنهاد هو و بنتلر^{۳۸} (۱۹۹۹) مقادیر $0/8$ و بالاتر دارای برازش خوب هستند. در مطالعه حاضر، تمامی این شاخص‌ها مقادیر بالاتر از $0/8$ را کسب کرده‌اند که نشان‌دهنده برازش خوب مدل بر اساس این شاخص‌ها با داده‌های مطالعه است. شاخص نهایی بررسی‌شده ریشه دوم میانگین مربعات خطای برآورد^{۳۹} است که بر اساس پیشنهاد هوپر^{۳۰} و همکاران (۲۰۰۸)، مقادیر کمتر از $0/08$ نشان‌دهنده برازش خوب مدل با داده‌ها است. در مطالعه حاضر مقدار این شاخص برابر $0/07$ است که نشان از برازش خوب متغیرها با داده‌ها دارد. در کل می‌توان این‌گونه برداشت نمود که داده‌ها با متغیرهای بررسی‌شده در این مطالعه برازش قابل قبولی داشته‌اند و می‌توان از صحت مدل اندازه‌گیری مطالعه اطمینان حاصل نمود.

همچنین جهت تعیین روایی همگرا و واگرا بر اساس چارچوب

22. Confirmatory Factor Analysis

23. Schreiber

24. Comparative Fit Index- CFI

25. Tucker-Lewis Index- TLI

26. Normed Fit Index-NFI

27. Incremental Fit Index - IFI

28. Hu & Bentler

29. Root Mean Square Error of Approximation- RMSEA

30. Hooper

جدول ۴. میزان شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری مطالعه.

شاخص برازش	Chi square	Chi square/DF	IFI	TLI	CFI	NFI	RMSEA
مقدار	۱۱۸۱/۳۳	۲/۸۳	۰/۸۹	۰/۹۱	۰/۹۵	۰/۹۶	۰/۰۷

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های مطالعه حاضر، ۱۳۹۸

جدول ۵. مقادیر بار عاملی گویه‌ها و روایی همگرا و واگرایی متغیرهای مورد مطالعه.

کد گویه	آگاهی	تصویر مکان	آثار اقتصادی	آثار اجتماعی	آثار محیط‌زیستی	نگرش	حمایت از توسعه گردشگری
AW1	۱						
AW2	۰/۹۷						
AW3	۰/۹۵						
AW4	۰/۹۶						
AW5	۰/۷۰						
PI1		۱					
PI2		۰/۹۸					
PI3		۰/۹۸					
PI4		۰/۹۷					
PI5		۰/۹۲					
PI6		۰/۸۲					
EC1			۱				
EC2			۰/۹۷				
EC3			۰/۷۵				
SC1				۱			
SC2				۰/۷۸			
SC3				۰/۷۹			
SC4				۰/۵۸			
EN1					۱		
EN2					۰/۹۶		
EN3					۰/۹۵		
AT1						۱	
AT2						۰/۸۲	
AT3						۰/۵۸	
AT4						۰/۵۹	
AT5						۰/۹۱	
AT6						۰/۵۵	
SU1							۱
SU2							۰/۹۲
SU3							۰/۹۹
SU4							۰/۸۷
CR	۰/۹۷	۰/۹۸	۰/۹۸	۰/۸۸	۰/۹۸	۰/۸۹	۰/۹۷
AVE	۰/۸۵	۰/۹۰	۰/۹۴	۰/۶۰	۰/۹۴	۰/۵۸	۰/۹۰
MSV	۰/۱۰	۰/۰۷	۰/۰۱	۰/۱۱	۰/۰۱	۰/۰۸	۰/۰۸
ASV	۰/۰۴	۰/۰۲	۰/۰۰	۰/۰۵	۰/۰۰	۰/۰۳	۰/۰۵

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

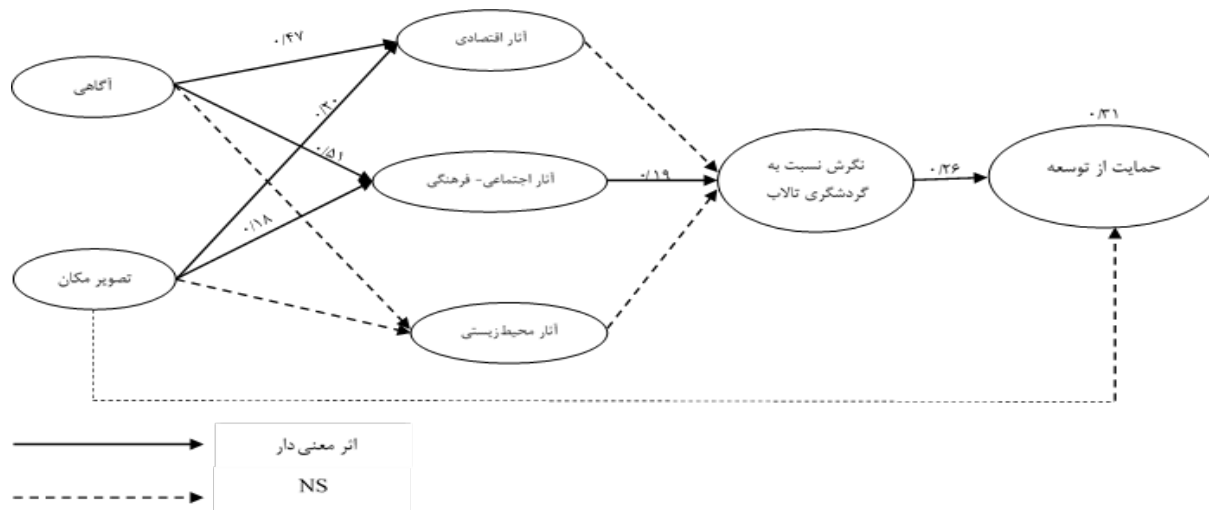
منبع: یافته‌های مطالعه حاضر، ۱۳۹۸

جدول ۶. میزان شاخص‌های برازش مدل مسیر مطالعه.

شاخص برازش	Chi square	Chi square/DF	GFI	IFI	TLI	CFI	RMSEA
مقدار	۸/۶۴	۲/۸۸	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۹۳	۰/۹۹	۰/۰۲

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های مطالعه حاضر، ۱۳۹۸

تصویر ۳. مدل مسیر چهارچوب نظری مطالعه: عوامل تأثیرگذار بر حمایت از توسعه گردشگری محاسبه شده به وسیله نرم‌افزار AMOS. منبع: یافته‌های مطالعه حاضر، ۱۳۹۸

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

داشتند هرچه افراد درک مثبت‌تری از آثار گردشگری داشته باشند، حمایت بیشتری نیز از توسعه گردشگری خواهند کرد. این یافته همچنین می‌تواند گویای استفاده از ظرفیت گردشگری در راستای توانمندسازی جوامع محلی باشد (Byrd et al., 2009; McDowall and Choi, 2010).

تصویر شماره ۳ نشان از عدم تأثیر تصویر مکان بر حمایت ساکنین از توسعه گردشگری داشت و در نتیجه فرضیه شماره ۵ مورد تأیید قرار نگرفت؛ اما از میان سایر فرضیات مرتبط با تصویر مکان، فرضیات ۶ و ۷ که بیانگر تأثیر تصویر مکان بر ادراک از آثار اقتصادی و آثار اجتماعی-فرهنگی بودند، تأیید شدند. نتایج مطالعه نشان داد که تصویر مکان از طریق ادراک آثار اجتماعی-فرهنگی گردشگری بر حمایت ساکنین از توسعه گردشگری تأثیرگذار است. در واقع ساکنینی که تصویری مثبت‌تر نسبت به محل زندگی خود دارند، احتمال بیشتری دارد که ادراک مثبت‌تری نسبت به آثار اجتماعی-فرهنگی گردشگری داشته باشند و در نهایت احتمال بیشتری دارد که محل زندگی خود را به‌عنوان مقصد گردشگری معرفی کنند و در همین راستا از تأمین هزینه‌های توسعه گردشگری در منطقه نیز حمایت خواهند کرد (Nunkoo and Ramkissoon, 2012). علاوه بر این، نتایج مطالعه شواهدی را مبنی بر وجود ارتباطی غیرمستقیم میان تصویر مکان درک شده، نگرش نسبت به توسعه گردشگری و همچنین

نتایج تصویر شماره ۳ گویای آن است که ادراک آثار اجتماعی-فرهنگی گردشگری تأثیر مثبت و معنی‌داری بر نگرش ساکنین نسبت به توسعه گردشگری ($\beta=0/119$) داشته است. در این زمینه می‌توان دریافت که با افزایش ادراک ساکنین نسبت به آثار اجتماعی-فرهنگی گردشگری، آن‌ها نگرش مثبت‌تری نسبت به توسعه گردشگری در سطح منطقه خواهند داشت. همچنین نتایج مطالعه بیانگر وجود ارتباطی مثبت میان نگرش ساکنین نسبت به توسعه گردشگری و حمایت آن‌ها از توسعه گردشگری است. بنابراین هرچه ساکنین نگرش مثبت‌تری نسبت به توسعه گردشگری داشته باشند، با احتمال بیشتری از آن حمایت خواهند کرد. نتایج نشان از وجود ارتباط میان ادراک آثار اجتماعی-فرهنگی، نگرش نسبت به توسعه گردشگری و حمایت از توسعه گردشگری داشت. این یافته با نتایج نانکو و رامکیسون (۲۰۱۲) و کو و استوارت^{۳۵} (۲۰۰۲) همخوانی دارد. نتایج مطالعه همچنین نشان داد که ادراک ساکنین از آثار اجتماعی گردشگری بر حمایت آن‌ها از توسعه گردشگری تأثیرگذار است که این یافته منطبق با نظریه تبادل اجتماعی و همچنین مطالعات پیشین است. مکگی و آندرک^{۳۶} (۲۰۰۴) و گورسوی^{۳۷} و همکاران (۲۰۱۰) که بیان

35. Ko & Stewart

36. McGehee & Andereck

37. Gursoy

حمایت از توسعه گردشگری فراهم می‌آورد. لذا می‌توان نتایج این مطالعه را در پاسخ به مطالعات هریل^{۳۸} (۲۰۰۴) و همچنین وارگس سانچز و همکاران (۲۰۱۱) دانست که اعلام داشتند بایستی متغیرهای تعیین‌کننده نگرش ساکنین نسبت به توسعه گردشگری شناسایی شود.

نتایج مطالعه نشان داد که آگاهی ساکنین نسبت به گردشگری بر ادراک اقتصادی و اجتماعی - فرهنگی آن‌ها تأثیرگذار است. در این رابطه مطالعات مختلفی انجام شده که یافته‌های مطالعه حاضر را تأیید می‌کنند. به‌عنوان مثال آندرک و همکاران (۲۰۰۵) بیان می‌دارد که ساکنینی که آگاهی بیشتری از مباحث مرتبط با گردشگری دارند، بهتر می‌توانند مزایا و هزینه‌های گردشگری را تشخیص دهند. در همین رابطه دیویس و همکاران (۱۹۸۸) بیان می‌دارد که مخالفان گردشگری اغلب ساکنینی هستند که از نظر دانش گردشگری فقیر هستند. همچنین این یافته با نتایج سیرکایا^{۳۹} و همکاران (۲۰۰۲) نیز هم‌راستا است.

بحث و نتیجه‌گیری

این مطالعه با هدف تبیین چارچوبی جهت ارزیابی حمایت ساکنین از گردشگری روستایی در حوزه تالاب‌ها بر اساس نظریه‌های تصویر مکان و تبادل اجتماعی، آزمون این چارچوب در نواحی تالابی استان خوزستان و تبیین عوامل مؤثر بر حمایت ساکنین روستاهای حوزه تالاب‌های این استان انجام پذیرفت. نتایج نشان داد که این مطالعه توانسته است چارچوبی توسعه‌یافته بر مبنای نظریه‌های تبادل اجتماعی و تصویر مکان ایجاد کند و تعداد بیشتری از مؤلفه‌های مؤثر بر حمایت ساکنین از توسعه گردشگری روستایی در نواحی تالابی را شناسایی نماید. شاخص‌های روایی و پایایی مورد استفاده در این مطالعه، صحت چارچوب ارائه‌شده را تأیید می‌کنند و لذا این چارچوب می‌تواند به‌عنوان مبنایی جهت مطالعات آتی مورد استفاده قرار بگیرد.

باتوجه به تأثیرگذاری ادراک آثار اجتماعی - فرهنگی بر نگرش نسبت به توسعه گردشگری و همچنین حمایت از توسعه گردشگری، ضرورت دارد تا به این مهم توجه شود که گردشگری نبایستی به‌عنوان یک هدف تلقی شود؛ بلکه ضروری است تا به‌عنوان ابزاری در راستای توسعه جامعه مدنظر قرار گیرد. در این راستا تدوین پروتکلی جهت ارزیابی میزان بهبود در اقدامات و خدمات اجتماعی مرتبط و عملیاتی شده ضروری است. علاوه بر این، می‌توان از ظرفیت گردشگری در راستای ارتقاء تصویر خدمات تفریحی ارائه‌شده و ارتقای میزان حمایت ساکنین از توسعه گردشگری روستایی از طریق برگزاری رویدادها و فستیوال‌های مختلف در محیط اطراف تالاب استفاده نمود.

یافته‌های مطالعه گویای تأثیرگذاری آگاهی ساکنین بر ادراک آن‌ها نسبت به آثار اقتصادی و اجتماعی - فرهنگی گردشگری بود. در این رابطه نبایستی از این مهم غافل شد که آگاهی ساکنین از گردشگری، نقش محوری و اساسی در پایداری و حکمرانی بخش گردشگری دارد (Moscardo, 2005)، زیرا آگاهی می‌تواند با ادراک ساکنین نسبت به توسعه گردشگری و نقش ذینفعان مختلف در این حوزه مرتبط باشد. دانش نقش منبع بسیار مهمی برای بازیگران عرصه گردشگری ایفا نموده و جایگاه بازیگران مختلف را در شبکه تبادل اجتماعی تعیین می‌کند، لذا متغیری بسیار مهم در نظریه تبادل اجتماعی است (Cook et al., 2010).

باتوجه به تأثیرگذاری غیرمستقیم تصویر مکان بر حمایت ساکنین، باید مجموعه اقداماتی در راستای بهبود تصویر آرگانیک (تصویری که افراد غیرساکن در منطقه از طریق ارتباطات خود با ساکنین به دست می‌آورند) و القایی مکان (تصویری که به شکل غیرمستقیم و توسط حمایت‌های سیاسی و مالی ساکنین از فعالیت‌های ترویجی متأثر می‌شود) انجام شود. جامعه محلی باید از ویژگی‌های مثبت مکان زندگی خود مطلع باشد؛ چرا که به حمایت بیشتر ساکنین از توسعه گردشگری منجر خواهد شد و آن‌ها را تشویق به معرفی مکان زندگی خود به گردشگران بالقوه می‌کند. از این رو، نیاز است تا در سیاست‌گذاری‌های گردشگری در منطقه مورد مطالعه به بهبود تصویر مکان نزد ساکنین توجه ویژه شود. این یافته با نتایج مطالعه استایلیدیز^{۴۰} و همکاران (۲۰۱۴) هم‌راستا است.

یکی از یافته‌های درخور توجه مطالعه حاضر عدم تأثیرگذاری تصویر مکان بر ادراک محیط‌زیستی و بالطبع عدم تأثیرگذاری ادراک محیط‌زیستی بر نگرش ساکنین بود. این یافته بدان معناست که آثار گردشگری در بعد محیط‌زیستی برای ساکنین به این حد که نگرش آن‌ها را تغییر دهد، ملموس نبوده است. بایستی این نکته را مدنظر قرار داد که آثار محیط‌زیستی ناشی از توسعه گردشگری معمولاً برای ساکنین ملموس نیست و این آثار در بلندمدت و توسعه بیشتر گردشگری در منطقه محسوس می‌شود. علاوه بر این، عدم تأثیرگذاری آثار درک شده محیط‌زیستی گردشگری بر نگرش ساکنین نسبت به توسعه گردشگری می‌تواند ناشی از توانایی اندک ساکنین محلی در ارزیابی آثار محیط‌زیستی ناشی از گردشگری باشد که این موضوع مهم در مقاصد کمتر توسعه‌یافته یا مقاصدی که به تازگی در حال توسعه یافتن است نمود بیشتری پیدا می‌کند. با این وجود با توجه به ماهیت حساس اکوسیستم تالاب‌ها، ضروری است تا نسبت به ارتقا آگاهی ساکنین نسبت محیط‌زیست تالاب‌ها از طریق برگزاری برنامه‌های آموزشی مختلف و متناسب توجه ویژه شود. همچنین پیشنهاد می‌شود در مطالعات آتی به ارزیابی میزان منافع واقعی اقتصادی و غیراقتصادی که از طریق گردشگری عاید

38. Harrill

39. Sirkaya

40. Stylidis

افراد می‌شود، و تأثیرگذاری آن بر حمایت ساکنین از توسعه گردشگری توجه شود.

تشکر و قدردانی

بنا به اظهار نویسنده مسئول، مقاله حامی مالی نداشته است.

References

- AliGholi Firoozjani, N. Ghadami, M. Ramezanzade Lasbuyi, M. (2010). Attitudes of the Host Society to the Development of Tourism in Rural Areas Case Study: Kalijan Village, Tonekabon Town. *Human Geography Research*, 71, 35-48. (In Persian).
- Aligholizade Firoozjani, N. Ramezanzade Lasboyi, M. & Esmayili, M. (2014). Measure the attitude and orientation of the host society to the development of tourism in rural areas of desert regions (Case study: Rural areas of Khor and Biabak). *Geographical studies of arid regions*. 5 (18). 37-53. (In Persian).
- Anderdeck, K. L., Valentine, K. M., Knopf, R. C., & Vogt, C. A. (2005). Residents' perceptions of community tourism impacts. *Annals of tourism research*, 32(4), 1056-1076.
- Andriotis, K., & Vaughan, R. D. (2003). Urban residents' attitudes toward tourism development: the case of Crete. *Journal of Travel Research*, 42(2), 172-185.
- Ap, J. (1992). Residents' perceptions on tourism impacts. *Annals of Tourism Research*, 19(4), 665-690.
- Belisle, F. J., & Hoy, D. R. (1980). The perceived impact of tourism by residents a case study in Santa Marta, Colombia. *Annals of tourism research*, 7(1), 83-101.
- Blešić, I., Pivac, T., Besermenji, S., Ivkov-Džigurski, A., & Košić, K. (2014). Residents' attitudes and perception towards tourism development: a case study of rural tourism in dragacevo, serbia. *Eastern European Countryside*, 20(1), 151-165.
- Brasier, K. J., Filteau, M. R., McLaughlin, D. K., Jacquet, J., Stedman, R. C., Kelsey, T. W., & Goetz, S. J. (2011). Residents' perceptions of community and environmental impacts from development of natural gas in the Marcellus Shale: A comparison of Pennsylvania and the New York cases. *Journal of Rural Social Sciences*, 26(1), 32.
- Byrd, E. T., Bosley, H. E., & Dronberger, M. G. (2009). Comparisons of stakeholder perceptions of tourism impacts in rural eastern North Carolina. *Tourism Management*, 30(5), 693-703.
- Cook, F. L., Jacobs, L. R., & Kim, D. (2010). Trusting what you know: Information, knowledge, and confidence in Social Security. *The Journal of Politics*, 72(2), 397-412.
- Davis, D., Allen, J., & Cosenza, R. M. (1988). Segmenting local residents by their attitudes, interests, and opinions toward tourism. *Journal of travel research*, 27(2), 2-8.
- Devine-Wright, P., & Howes, Y. (2010). Disruption to place attachment and the protection of restorative environments: A wind energy case study. *Journal of environmental psychology*, 30(3), 271-280.
- Dyer, P., Gursoy, D., Sharma, B., & Carter, J. (2007). Structural modelling of resident perceptions of tourism and associated development on the Sunshine Coast, Australia. *Tourism Management*, 28(2), 409-422.
- Echtner, C. M., & Ritchie, J. R. B. (2003). The meaning and measurement of destination image. *Journal of Tourism Studies*, 14(1), 37-48.
- Ghanian, M. (2010). Explaining the strategies of tourism development of rural entrepreneurs; Study of Oraman Region; Ph.D. thesis in Geography and Urban Planning. Faculty of Geography, University of Tehran. (In Persian).
- Ghanian, M. Hashemi, A. Ghoochani, O. M. Yusefi, H. R., & Bakhshi, A. (2017). Exploring Beneficiary Adaptation Behavior to Drought Effects in Shadegan Wetlands: Application of the Vulnerability Theory. *Environmental Sciences*, 15, 1-19.
- Ghanian, M., Ghoochani, O. M., & Crotts, J. C. (2014). An application of European Performance Satisfaction Index towards rural tourism: The case of western Iran. *Tourism Management Perspectives*, 11, 77-82.
- Ghanian, M., Ghoochani, O., & Crotts, J. (2017). Analyzing the Motivation Factors in Support of Tourism Development: The Case of Rural Communities in Kurdistan Region of Iran. *Journal of Sustainable Rural Development*, 1(2), 137-148.
- Gholzade Firoozjaji, A. Ghanbarzade, N. Ashari, A. (2015). Measuring the support of rural residents for the development of tourism in the villages of the forest areas and the factors affecting it. *Tourism Planning and Development*, 4 (15), 170-188.
- Gursoy, D., Chi, C. G., & Dyer, P. (2010). Locals' attitudes toward mass and alternative tourism: the case of Sunshine Coast, Australia. *Journal of Travel Research*, 49(3), 381-394.
- Gursoy, D., Jurowski, C., & Uysal, M. (2002). Resident attitudes: a structural modeling approach. *Annals of Tourism Research*, 29(1), 79-105.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). Canonical correlation: A supplement to multivariate data analysis. *Multivariate data analysis: a global perspective*. 7th edn. Pearson Prentice Hall Publishing, Upper Saddle River.
- Hall, C. M., & Lew, A. A. (2009). Understanding and managing tourism impacts: An integrated approach. Routledge: New York, NY, USA, 2009.
- Hanafiah, M. H., Jamaluddin, M. R., & Zulkifly, M. I. (2013). Local community attitude and support towards tourism development in Tioman Island, Malaysia. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 105, 792-800.
- Harrill, R. (2004). Residents' attitudes toward tourism development: A literature review with implications for tourism planning. *Journal of planning literature*, 18(3), 251-266.
- Hooper, D., Coughlan, J., & Mullen, M. (2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. *Articles*, 2.
- Hsu, C. H. C., Wolfe, K., & Kang, S. K. (2004). Image assessment for a destination with limited comparative advantages. *Tourism Management*, 25(1), 121-126.
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural equation modeling: a multidisciplinary journal*, 6(1), 1-55.
- Kaltenborn, B. P. (1998). Effects of sense of place on responses to environmental impacts: A study among residents in Svalbard in the Norwegian high Arctic. *Applied Geography*, 18(2), 169-189.

- Khoshkam, M., Marzuki, A., & Al-Mulali, U. (2016). Socio-demographic effects on Anzali wetland tourism development. *Tourism Management*, 54, 96-106.
- Khosrojerdi, M. and Nuripoor, M. (2016). An Analysis of Effective Structures on the Attitudes of Villagers on Rural Tourism in Doroodzan District of Marvdasht. *Quarterly Rural Development Strategies*, 3 (3), 303-316. (In Persian)
- Ko, D. W., & Stewart, W. P. (2002). A structural equation model of residents' attitudes for tourism development. *Tourism Management*, 23(5), 521-530.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.
- Lankford, S. V., & Howard, D. R. (1994). Developing a tourism impact attitude scale. *Annals of tourism research*, 21(1), 121-139.
- Lee, T. H. (2009). A structural model to examine how destination image, attitude, and motivation affect the future behavior of tourists. *Leisure Sciences*, 31(3), 215-236.
- Lee, T. H. (2013). Influence analysis of community resident support for sustainable tourism development. *Tourism Management*, 34, 37-46.
- Leisen, B. (2001). Image segmentation: the case of a tourism destination. *Journal of Services Marketing*, 15(1), 49-66.
- Liu, J. C., & Var, T. (1986). Resident attitudes toward tourism impacts in Hawaii. *Annals of tourism research*, 13(2), 193-214.
- McDowall, S., & Choi, Y. (2010). A comparative analysis of Thailand residents' perception of tourism's impacts. *Journal of Quality Assurance in Hospitality & Tourism*, 11(1), 36-55.
- McGehee, N. G., & Andereck, K. L. (2004). Factors predicting rural residents' support of tourism. *Journal of Travel Research*, 43(2), 131-140.
- Meimand, S., Khalifah, Z., Zavadskas, E., Mardani, A., Najafipour, A., & Ahmad, U. (2017). Residents' attitude toward tourism development: A sociocultural perspective. *Sustainability*, 9(7), 1170.
- Moscardo, G. (2005). Peripheral tourism development: Challenges, issues and success factors. *Tourism Recreation Research*, 30(1), 27-43.
- Muresan, I., Oroian, C., Harun, R., Arion, F., Porutiu, A., Chicidean, G., ... & Lile, R. (2016). Local residents' attitude toward sustainable rural tourism development. *Sustainability*, 8(1), 100.
- Negaresh, H. Parvane, B. & Nasb Mehdi, M. (2014). Feasibility study on the development of tourism in Ploodkhtar wetlands based on the SWOT analytical model. *Human Settlement Planning Studies (Geographic Perspective)*, Volume 8, Number 22, 14-1. (In Persian)
- Nunkoo, R., & Ramkissoon, H. (2012). Power, trust, social exchange and community support. *Annals of Tourism Research*, 39(2), 997-1023.
- Nunkoo, R., & So, K. K. F. (2016). Residents' support for tourism: Testing alternative structural models. *Journal of Travel Research*, 55(7), 847-861.
- Perdue, R. R., Long, P. T., & Allen, L. (1987). Rural resident tourism perceptions and attitudes. *Annals of Tourism Research*, 14(3), 420-429.
- Peters, M., Chan, C. S., & Legerer, A. (2018). Local perception of impact-attitudes-actions towards tourism development in the Urlaubsregion Murtal in Austria. *Sustainability*, 10(7), 2360.
- Prayag, G., Hosany, S., Nunkoo, R., & Alders, T. (2013). London residents' support for the 2012 Olympic Games: the mediating effect of overall attitude. *Tourism Management*, 36, 629-640.
- Saghayy, M. & Javanbakht Ghahfarokhi, Z. (2012). Feasibility study of rural tourism in North Khorasan (Case study: Esfidan area). *Two Quarterly Journal of Tourism Studies*. First period, first year, first issue. 62-51. (In Persian).
- Schreiber, J. B., Nora, A., Stage, F. K., Barlow, E. A., & King, J. (2006). Reporting structural equation modeling and confirmatory factor analysis results: A review. *The Journal of educational research*, 99(6), 323-338.
- Schroeder, T. (1996). The relationship of residents' image of their state as a tourist destination and their support for tourism. *Journal of Travel Research*, 34(4), 71-73.
- Sirakaya, E., Teye, V., & Sönmez, S. (2002). Understanding residents' support for tourism development in the central region of Ghana. *Journal of travel research*, 41(1), 57-67.
- Stockton, T. M. D. (2011). An assessment of Morro Bay Residents' attitudes toward and knowledge about tourism: setting a foundation for sustainable tourism development. A Thesis Presented to Faculty of California Polytechnic State University, San Luis Obispo.
- Stylidis, D., Biran, A., Sit, J., & Szivas, E. M. (2014). Residents' support for tourism development: The role of residents' place image and perceived tourism impacts. *Tourism Management*, 45, 260-274.
- Stylidis, D., Shani, A., & Belhassen, Y. (2017). Testing an integrated destination image model across residents and tourists. *Tourism Management*, 58, 184-195.
- Stylidis, D., Sit, J., & Biran, A. (2016). An exploratory study of residents' perception of place image: The case of Kavala. *Journal of Travel Research*, 55(5), 659-674.
- Tosun, C. Host perception of impacts: A comparative tourism study. *Ann. Tour. Res.* 2002, 29, 231-253.
- Vargas-Sanchez, A., Porras-Bueno, N., & de los Ángeles Plaza-Mejía, M. (2011). Explaining residents' attitudes to tourism: Is a universal model possible?. *Annals of tourism research*, 38(2), 460-480.
- Varmazyari, H. Asadi, A. Rahimi, A. Faghehi, D. (2017). The Motivation Analysis for Tourists Choice of Agritourism Destination: A Case Study of East Alamut, Iran. *Journal of Rural Research*, 7(4), 644-657.
- Weaver, D. B., & Lawton, L. J. (2013). Resident perceptions of a contentious tourism event. *Tourism Management*, 37, 165-175.

Zhang, H., & Lei, S. L. (2012). A structural model of residents' intention to participate in ecotourism: The case of a wetland community. *Tourism Management*, 33(4), 916-925.

Zhang, H., Ghoochani, O. M., Pan, B., & Crotts, J. (2016). A Case Study on the Impact of Personal Characteristics on Residents' Support for Tourism Development.